

ที่ ศค 0001/1091

สำนักงานสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ
128 อาคารพญาไทพลาซ่า ถนนพญาไท กทม. 10400

10 มิถุนายน 2552

เรื่อง ความเห็นและข้อเสนอแนะของสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ เรื่อง "แนวทางการแก้ไขวิกฤติยางพาราอย่างครบวงจร"

กราบเรียน นายกรัฐมนตรี

สิ่งที่ส่งมาด้วย ความเห็นและข้อเสนอแนะของสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ จำนวน 1 ชุด

สืบเนื่องจาก วิกฤติการเงินที่เกิดขึ้นจากประเทศสหรัฐอเมริกาได้ส่งผลกระทบต่ออัตราการเติบโตทางเศรษฐกิจของประเทศต่างๆ รวมถึงประเทศไทย ในฐานะเป็นผู้ผลิตและส่งออกยางธรรมชาติเป็นอันดับหนึ่งของโลก พ.ศ. 2551 ก็ได้รับผลกระทบจากการที่ราคายางพาราได้ปรับลดลงอย่างรุนแรง ในช่วงครึ่งปีหลังของปี 2551 ดังจะเห็นได้จากราคาขายแผ่นดิบเฉลี่ยรายเดือน ณ ตลาดกลางยางพารา อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา ในเดือนกันยายน 2551 ปรับตัวลดลงจาก กิโลกรัมละ 91.93 บาท เหลือเพียงกิโลกรัมละ 36.75 บาท ภายในเดือนธันวาคม 2551 จนทำให้เกษตรกรชาวสวนยาง ประมาณ 1.2 ล้านครัวเรือน หรือประมาณ 6 ล้านคน หรือคิดเป็นร้อยละ 9 ของประชากรทั้งประเทศ มีรายได้ลดลงอย่างรวดเร็ว

สภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ในคราวประชุม ครั้งที่ 8/2552 เมื่อวันที่ 30 เมษายน 2552 ได้พิจารณาผลการศึกษาของคณะทำงานเศรษฐกิจมหภาค การเงิน การคลัง โดยมีมติให้เสนอความเห็นและข้อเสนอแนะ เรื่อง "แนวทางการแก้ไขวิกฤติยางพาราอย่างครบวงจร" เสนอต่อคณะรัฐมนตรี เพื่อรักษาระดับราคายางให้มีเสถียรภาพ และผลักดันให้ประเทศไทยเป็นศูนย์กลางของการผลิตยางพาราของโลก ตลอดจนเสริมสร้างศักยภาพในการสร้างมูลค่าเพิ่มจากผลผลิตยางพารา อันเป็นการเพิ่มอัตราการเติบโตทางเศรษฐกิจ GDP ให้กับประเทศไทยในอนาคต ซึ่งสรุปสาระสำคัญได้ดังนี้

1. ด้านนโยบาย

1.1 ต้องสนับสนุนร่างพระราชบัญญัติการยางแห่งประเทศไทย พ.ศ. .... ให้ผ่านการพิจารณาของกระบวนการนิติบัญญัติโดยด่วน

/1.2 กำหนด...

- 1.2 กำหนดให้ยางพาราเป็นวาระแห่งชาติ
- 1.3 ปรับเปลี่ยนองค์ประกอบในการจัดตั้งคณะกรรมการนโยบายยางธรรมชาติ
- 1.4 ผลักดันให้องค์การสวนยาง อำเภอนาบอน จังหวัดนครศรีธรรมราช เป็นโครงการนำร่องเมืองยางพาราต้นแบบ
- 1.5 ต้องกำหนดนโยบายเชิงกลยุทธ์ให้มีการแปรรูปยางดิบเป็นผลิตภัณฑ์ยางเพื่อส่งออกและใช้ภายในประเทศให้ได้ ร้อยละ 20 ภายในปี พ.ศ. 2555
- 1.6 ต้องทำงานร่วมกับสภาความร่วมมือไตรภาคียางพารา 3 ประเทศ ร่วมกับสาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม
- 1.7 จัดตั้งกองทุนรักษาราคายาง เพื่อรักษาเสถียรภาพและพยุงราคาในช่วงราคาที่ตกต่ำ
- 1.8 สนับสนุนเงินออมให้แก่เกษตรกรชาวสวนยาง โดยผ่านระบบเงินสงเคราะห์ (CESS)
- 1.9 สนับสนุนให้เกษตรกรปลูกยางพันธุ์ดีหลายสายพันธุ์ในพื้นที่ที่เหมาะสม
- 1.10 สนับสนุนให้เกิดการรวมตัวของชาวสวนยางขนาดเล็ก เป็นสถาบันเกษตรกรในรูปแบบวิสาหกิจชุมชน กลุ่มเกษตรกร สมาคมชาวสวนยาง หรือสหกรณ์การเกษตรครบวงจรแบบพึ่งตนเอง
- 1.11 ส่งเสริมให้เกษตรกรและสถาบันเกษตรกรชาวสวนยางใช้เทคโนโลยีในการผลิตและลดต้นทุนการผลิตยางพารา
- 1.12 พัฒนาการซื้อขายตลาดยางล่วงหน้าให้มีประสิทธิภาพ และส่งเสริมการนำไม้ยางพารามาพัฒนาเป็นไม้โครงสร้าง
- 1.13 ให้นำหน่วยงานต่างๆ ทั้งจากภาครัฐและเอกชน สนับสนุนให้มีการใช้ผลิตภัณฑ์ยางพาราที่ผลิตขึ้นภายในประเทศ โดยผู้ประกอบการคนไทยอย่างจริงจังให้มากขึ้น
- 1.14 ผลักดันให้องค์การสวนยาง ปฏิบัติหน้าที่เป็นผู้มีบทบาทสำคัญในการกำหนดราคารับซื้อยางพาราจากเกษตรกร

2. ด้านมาตรการ

- 2.1 มาตรการ ระยะสั้น (ประมาณ 3 เดือน - 1 ปี) เพื่อรักษาระดับราคาและแก้ปัญหาคนตกงาน

2.2 มาตรการ ระยะกลาง (ประมาณ 1 - 3 ปี) เพื่อพัฒนาช่างพันธุ์ดี สร้างแรงงานกรีดยางที่มีฝีมือ สนับสนุนใช้ปุ๋ยอินทรีย์ ส่งเสริมผลิตภัณฑ์ยางพารา และพัฒนาการแปรรูปไม้ยางให้เกิดผลในทางปฏิบัติได้จริง

2.3 มาตรการ ระยะยาว (ประมาณ 5 ปี) เพื่อสนับสนุนการจัดตั้งการประกันสังคมชาวสวนยางเป็นการเฉพาะ และสนับสนุนการจัดตั้งสถาบันเกษตรกรให้เข้มแข็งและให้ใช้เงินสงเคราะห์ (CESS)

(รายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย)

จึงกราบเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา หากผลการพิจารณาเป็นประการใด ขอได้โปรดแจ้งให้ทราบในโอกาสแรกด้วย จะเป็นพระคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถืออย่างยิ่ง

(นายโคทม อารียา)

ประธานสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

สำนักกิจการสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

โทร. 0 - 2612 - 9222 ต่อ 215 หรือ 0-2612-6956

โทรสาร 0 - 2612 - 9152 - 3

ความเห็นและข้อเสนอแนะ
ของสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ
เรื่อง “แนวทางการแก้ไขวิกฤติยางพารา อย่างครบวงจร”

*****

1. ความเป็นมา

วิกฤติการเงินที่เกิดขึ้นจากประเทศสหรัฐอเมริกาได้ส่งผลกระทบต่ออัตราการเติบโตทางเศรษฐกิจของประเทศต่างๆ โดยเฉพาะสินค้าอุปโภคและบริโภคหลายรายการมีระดับราคาตกต่ำลงอย่างรวดเร็ว จนขาดเสถียรภาพของราคา รวมถึงประเทศไทย ในฐานะเป็นผู้ผลิตและส่งออกยางธรรมชาติเป็นอันดับหนึ่งของโลก พ.ศ. 2551 มีพื้นที่ปลูกยางประมาณ 15.36 ล้านไร่ และผลิตยางธรรมชาติได้ 3.12 ล้านตัน ประมาณร้อยละ 32 ของการผลิตทั้งโลก ในจำนวนที่ส่งออก 2.6 ล้านตัน คิดเป็นร้อยละ 39 ของการส่งออกยางพาราในตลาดโลก รายได้จากการส่งออกยางในรูปวัตถุดิบ ปี 2551 มูลค่า 223,628 ล้านบาท และมูลค่าส่งออกผลิตภัณฑ์ยาง 149,914 ล้านบาท มูลค่าการส่งออกยางพารา (ทั้งวัตถุดิบและแปรรูป) คิดเป็นร้อยละ 6.38 ของมูลค่าการส่งออกทั้งหมด ซึ่งแสดงให้เห็นว่า การส่งออกผลิตภัณฑ์ยาง สามารถทำเงินรายได้เข้าประเทศค่อนข้างสูง ทั้งๆ ที่ใช้วัตถุดิบเพียงร้อยละ 12 หากเปรียบเทียบผลต่างของราคาแยกระหว่างส่งออกในรูปวัตถุดิบกับส่งออกแบบแปรรูป จะได้ราคาแตกต่างกัน ประมาณ 5 เท่าตัว แสดงให้เห็นว่าการแปรรูปยางได้สร้างมูลค่าเพิ่มอย่างมาก

อย่างไรก็ตาม ราคาขายพาราได้ปรับลดลงอย่างรุนแรง ในช่วงครึ่งปีหลังของปี 2551 ดังจะเห็นได้จากราคาขายแผ่นดิบเฉลี่ยรายเดือน ณ ตลาดกลางยางพารา อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา ในเดือนกันยายน 2551 ปรับตัวลดลงจาก กิโลกรัมละ 91.93 บาท เหลือเพียงกิโลกรัมละ 36.75 บาท ภายในเดือนธันวาคม 2551 ได้ส่งผลทำให้เกษตรกรชาวสวนยาง ประมาณ 1.2 ล้านครัวเรือน หรือประมาณ 6 ล้านคน หรือคิดเป็นร้อยละ 9 ของประชากรทั้งประเทศ มีรายได้ลดลงอย่างรวดเร็ว

สภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ โดยคณะทำงานเศรษฐกิจมหภาค การเงิน การคลัง ได้ตระหนักถึงความสำคัญ เกี่ยวกับ แนวทางการแก้ไขวิกฤติยางพารา และการสร้างมูลค่าเพิ่มจากผลผลิตยางพารา ว่าเป็นภารกิจที่สำคัญและสอดคล้องกับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 มาตรา 84 (14) ที่บัญญัติให้รัฐต้องดำเนินการส่งเสริมอุตสาหกรรมแปรรูปผลผลิตทางการเกษตรเพื่อให้เกิดมูลค่าเพิ่มในทางเศรษฐกิจ จึงได้จัดทำความเห็นและข้อเสนอแนะ เรื่อง “แนวทางการแก้ไขวิกฤติยางพารา อย่างครบวงจร” เพื่อรักษาระดับราคาขายให้มีเสถียรภาพ และผลักดันให้ประเทศไทยเป็นศูนย์กลางของการผลิตยางพาราของโลก ตลอดจนเสริมสร้างศักยภาพในการสร้างมูลค่าเพิ่มจากผลผลิตยางพารา อันเป็นการเพิ่มอัตราการเติบโตทางเศรษฐกิจ GDP ให้กับประเทศไทย ในอนาคต เสนอต่อสภาที่ปรึกษา

เศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติพิจารณาให้ความเห็นชอบ ก่อนเสนอต่อคณะรัฐมนตรี เพื่อนำไปใช้เป็นทางเลือกในการดำเนินการกำหนดนโยบายและมาตรการในการแก้ไขวิกฤติยางพารา อย่างครบวงจรต่อไป

2. การดำเนินการของสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

สภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ โดยคณะทำงานเศรษฐกิจมหภาค การเงิน การคลัง ได้ดำเนินการศึกษาวิเคราะห์เพื่อกำหนดแนวทางการแก้ไขวิกฤติยางพารา อย่างครบวงจร สรุปได้ ดังนี้

2.1 ศึกษาจากเอกสารทางวิชาการ รายงานการศึกษาวิจัยต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง เช่น

2.1.1 รายงานการวิจัย เรื่อง "การศึกษาทิศทาง อนาคต และยุทธศาสตร์เตรียมตัวประเทศไทย ในระยะ 10 ปี ข้างหน้า " โดยมหาวิทยาลัยเชียงใหม่

2.1.2 รายงานวิจัยเชิงบูรณาการ เรื่อง "เศรษฐกิจสมดุลใหม่ ความสมดุลทางเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม สู่การพัฒนาที่มั่นคงและยั่งยืน" โดยมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ มหาวิทยาลัยขอนแก่น มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

2.1.3 รายงานสรุปการเสวนาทงวิชาการ เรื่อง "ทางเลือก ทางรอด...ของยางพาราไทย" เมื่อวันที่ 3 ธันวาคม 2551 โดยสำนักงานบริการวิชาการ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

2.1.4 เอกสารประกอบการนำเสนอต่อนายกรัฐมนตรี เรื่อง "ปัญหาและแนวทางการแก้ไขปัญหายางพารา" เมื่อวันที่ 11 กุมภาพันธ์ 2552 โดยสภาการยางแห่งประเทศไทย (สภยท.)

2.1.5 ร่างแผนยุทธศาสตร์พัฒนายางพารา (พ.ศ. 2552 - 2556)

2.1.6 นโยบายของรัฐบาล

2.2 ศึกษาดูงานทั้งภายในประเทศและต่างประเทศ ดังนี้

2.2.1 ศึกษาดูงาน เรื่อง "การใช้ฮอร์โมนเร่งน้ำยาง" ณ ประเทศมาเลเซีย

2.2.2 ศึกษาดูงาน เรื่อง "การทำยางคอมปาวเพื่อส่งออก" ณ กลุ่มเกษตรกรทำสวนธารน้ำทิพย์ อำเภอเบตง จังหวัดยะลา

2.2.3 ศึกษาดูงาน เรื่อง "การสร้างมูลค่าเพิ่มจากผลผลิตยางพารา อย่างครบวงจร" ณ สหกรณ์ สกย.อุตสาหกรรมเกษตร อุตสาหกรรม อุตสาหกรรม อุตสาหกรรม จำกัด ณ อำเภอตระการพืชผล จังหวัดอุบลราชธานี

2.3 จัดสัมมนาและประชุม ดังนี้

2.3.1 จัดสัมมนาเชิงปฏิบัติการ เรื่อง "กลไกในการพัฒนายางพาราไทยสู่ความเป็นเลิศ" เมื่อวันที่ 16 กุมภาพันธ์ 2551

2.3.2 จัดสัมมนาเชิงปฏิบัติการ เรื่อง "การสร้างมูลค่าเพิ่มจากผลผลิตยางพารา ภายใต้วิกฤติการเงินโลก" เมื่อวันที่ 23 พฤศจิกายน 2551

2.3.3 จัดสัมมนาเชิงปฏิบัติการ เรื่อง "ผลกระทบต่อเศรษฐกิจไทย จากวิกฤติราคายางพาราตกต่ำ" เมื่อวันที่ 26 ธันวาคม 2551

2.3.4 จัดประชุมแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับผู้ทรงคุณวุฒิจากสถาบันการศึกษาต่างๆ เรื่อง "คาร์บอนเครดิต (Carbon Credit)" เมื่อวันที่ 11 กรกฎาคม 2551 และวันที่ 27 สิงหาคม 2551

2.3.5 เข้าร่วมประชุมหารือ เรื่อง “ชุมชนต้นแบบในการสร้างมูลค่าเพิ่มจากผลผลิตยางพารา” เมื่อวันที่ 3 มีนาคม 2552 ณ สหกรณ์ สกย.อุตสาหกรรมเกษตร อุดรราชธานี จำกัด

2.3.6 จัดประชุมร่วมกับหน่วยงานภาครัฐและเอกชน เพื่อพิจารณาปรับปรุงความเห็นและข้อเสนอแนะ เรื่อง “แนวทางการแก้ไขวิกฤติยางพารา อย่างครบวงจร” เมื่อวันที่ 19 มีนาคม 2552

2.4 ประมวลความเห็น เกี่ยวกับ “แนวทางการแก้ไขวิกฤติยางพารา อย่างครบวงจร” จากผู้ทรงคุณวุฒิของหน่วยงานต่างๆ เพื่อนำไปใช้ปรับปรุงความเห็นและข้อเสนอแนะให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น มีรายละเอียด ดังนี้

2.4.1 สภาพที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

1) คณะทำงานวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

2.4.2 หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

1) นายสุทิน	พรชัยสุรีย์	นายกสมาคมธุรกิจไม้ยางพาราไทย
2) นายสมศิริ	อัญชลีสังกาศ	สำนักงานกองทุนสงเคราะห์การทำสวนยาง
3) นายอำนาจ	ปะติเส	ผู้อำนวยการองค์การสวนยาง กระทรวงเกษตรและสหกรณ์
4) นายเดชา	มีสวน	อดีตนักวิชาการองค์การสวนยาง
5) นายสันต์	อยู่บาง	นายกสมาคมชาวสวนยางจังหวัดนครพนม
6) นางสาวผ่องเพ็ญ	สัมมาพันธ์	กรรมการบริหารกิจการขององค์การสวนยาง
7) นายหลักชัย	กิตติพล	นายกสมาคมยางพาราไทย
8) นายชวลิต	หุ่่นแก้ว	กรมส่งเสริมการเกษตร
9) นายสมศักดิ์	กิจระภูมิ	รองผู้อำนวยการบริหาร สภาหอการค้าแห่งประเทศไทย

3. สาระสำคัญและข้อวิเคราะห์

จากการดำเนินการดังกล่าว ทำให้ทราบถึงภาพรวมของยางพาราไทย ประโยชน์ของการปลูกยางพาราในประเทศไทย รวมทั้งสภาพปัญหาและอุปสรรค ซึ่งสรุปได้ ดังนี้

3.1 ภาพรวมของยางพาราไทย

3.1.1 วิกฤติการเงินโลก ทำให้แนวโน้มอัตราการเติบโตทางเศรษฐกิจของประเทศต่างๆ ทั่วโลก ในปี 2552 ชะลอตัวลง โดยเฉพาะประเทศจีน ซึ่งเป็นประเทศผู้ใช้อยางพารารายใหญ่ มีอัตราการเติบโตทางเศรษฐกิจ (GDP) ในปี 2552 เหลือเพียง ร้อยละ 8 ส่งผลให้ประเทศไทยในฐานะเป็นผู้ผลิตและส่งออกยางธรรมชาติเป็นอันดับหนึ่งของโลก ก็ได้รับผลกระทบจากวิกฤติการณ์ดังกล่าวอย่างไม่อาจหลีกเลี่ยงได้ ซึ่งจะเห็นได้จากอัตราการเติบโตทางเศรษฐกิจของประเทศไทย (GDP) ในปี 2552 อาจปรับตัวลดลงจนติดลบถึงร้อยละ 5.0 และอุปสงค์การใช้ยางพาราธรรมชาติ ซึ่งขึ้นอยู่กับการขยายตัวของเศรษฐกิจโลก โดยเฉพาะอุตสาหกรรมยานยนต์มีความต้องการใช้ยางพาราลดลง กอปรกับราคายางพาราในตลาดล่วงหน้า (Future

Market) ผันผวนลดลงอย่างมาก และต่อเนื่อง ได้ส่งผลกระทบต่อตลาดขายพาราที่ซื้อขายจริง (Physical Market) อย่างทันที และต่อเนื่องเช่นกัน ดังนั้นผู้ประกอบการและผู้ส่งออกจึงเร่งเสนอราคาขายพารา ทำให้ตลาดขายพารากลายเป็นตลาดของผู้ซื้อที่สามารถกำหนดราคาขายพาราได้ตามที่ต้องการ ทำให้ราคาขายพาราทยอยลดลงอย่างต่อเนื่อง

3.1.2 ประเทศไทยยังคงมีความได้เปรียบด้านอุตสาหกรรมยาง เนื่องจากผลิตภัณฑ์ยางของประเทศมีศักยภาพในการพัฒนาให้มีการผลิตเพื่อใช้อุปโภคภายในประเทศ ทดแทนการนำเข้า โดยเฉพาะผลิตภัณฑ์การใช้งาน หรือชิ้นส่วนประกอบที่ผลิตจากยางพาราธรรมชาติ ซึ่งจะเป็นการสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับยางพาราธรรมชาติ และทำให้เกษตรกรชาวสวนยาง ร้อยละ 10 ของประเทศ (ประมาณ 6 ล้านคน) อยู่ดีมีสุข

3.1.3 ฐานการผลิตยางพาราของประเทศไทย ในปี 2552 มีสวนยางพาราทั้งหมดประมาณ 15 ล้านไร่ ซึ่งเป็นสวนยางพาราที่ให้ผลผลิตแล้วประมาณ 11 ล้านไร่ เป็นสวนยางกำลังรับการสงเคราะห์ปลูกแทนจากสำนักงานกองทุนสงเคราะห์การทำสวนยาง (สกย.) ซึ่งยังไม่ให้ผลผลิต ประมาณ 2 ล้านไร่ และเป็นสวนยางที่ปลูกใหม่ ระหว่าง ปี 2547 - 2551 ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือและภาคเหนือ รวมทั้งโครงการและนอกโครงการ ประมาณ 2 ล้านไร่ ซึ่งสวนยางที่ปลูกใหม่นี้จะเริ่มให้ผลผลิตยาง ในปี 2553 และจะทำให้ผลผลิตยางพาราโดยรวมของไทยเพิ่มอย่างต่อเนื่องไปจนถึงปี 2556

3.1.4 ผลผลิตยางพารา ของประเทศไทย ในปี 2552 อยู่ในระดับ 3.0 - 3.2 ล้านตัน สัดส่วนการส่งออกผลผลิตยางจะยังคงใกล้เคียงกับปี 2551 คือ ประมาณ 2.7 - 2.8 ล้านตัน (หรือร้อยละ 88 ของผลผลิตยางทั้งหมด) โดยส่งออกในรูปของยางแท่งมากที่สุดถึงร้อยละ 40, ยางแผ่นรมควัน ร้อยละ 30, น้ำยางข้น ร้อยละ 20 และส่วนที่เหลือเป็นผลผลิตยางประเภทอื่นๆ ส่วนผลผลิตยางที่ใช้ภายในประเทศมีประมาณ 4 แสนตัน (หรือร้อยละ 12 ของผลผลิตยางทั้งหมด) ผลผลิตยางพาราที่ใช้ภายในประเทศ ร้อยละ 45 ถูกใช้ไปในการผลิตยางล้อรถยนต์, ร้อยละ 20 ผลิตยางยืด, ร้อยละ 15 ผลิตถุงมือยาง ส่วนที่เหลือใช้ในการผลิตยางล้อรถจักรยานยนต์, ยางรัดของ, รองเท้า และกาว ฯลฯ

3.2 ประโยชน์ของการปลูกยางพาราในประเทศไทย

3.2.1 การเพิ่มมูลค่าทางเศรษฐกิจ

1) ยางพาราสร้างมูลค่าทางเศรษฐกิจ ในปี 2551 สูงถึง 443,542 ล้านบาท ประกอบด้วยมูลค่าส่งออกในรูปวัตถุดิบ 223,628 ล้านบาท มูลค่าผลิตภัณฑ์ยาง 149,914 ล้านบาท มูลค่าผลิตภัณฑ์ไม้ยางพารากว่า 70,000 ล้านบาท นอกจากนี้ยังก่อให้เกิด ผลต่างๆ ที่ตามมา ดังนี้

1.1) ก่อให้เกิดธุรกิจที่คู่ขนานกับยางพารา เช่น พันธุ์ยาง ปุ๋ย สารเคมี กาว วัสดุประกอบ เครื่องจักร การบรรจุหีบห่อ น้ำ ไฟฟ้า ขนส่ง และอื่นๆ มูลค่า ปีละ 50,000 ล้านบาท

1.2) ก่อให้เกิดการจ้างงานในภาคเกษตรกรรม 8 ล้านคน มีรายได้ปีละ 50,000 ล้านบาท

1.3) ก่อให้เกิดการจ้างงานในภาคอุตสาหกรรม 5 แสนคน มีรายได้ปีละ 20,000

ล้านบาท

1.4) ก่อให้เกิดกระแสเงินหมุนเวียนในเศรษฐกิจส่วนอื่นที่เกี่ยวข้องปีละหลายหมื่นล้านบาท

3.2.2 รักษาสภาพแวดล้อมและลดภาวะโลกร้อน

1) ยางพาราเป็นไม้ปลูกที่สนับสนุนการเพิ่มพื้นที่ป่าของไทย ซึ่งเหลืออยู่ประมาณร้อยละ 30 ของพื้นที่ป่าทั้งประเทศ นอกจากจะเพิ่มปริมาณออกซิเจนให้กับโลก ยังเป็นการอนุรักษ์สภาพแวดล้อม ดิน และน้ำ ลดปัญหาการพังทลายของหน้าดิน โดยเฉพาะในพื้นที่ลาดเชิงปลูกยางแบบขั้นบันได และยังป้องกันไม่ให้เกิดน้ำท่วมอย่างฉับพลัน

2) การปลูกยางพารายังช่วยลดปริมาณก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์จากธรรมชาติและยืดเวลากลับคืนสู่บรรยากาศ โดยสวนยางพาราที่มีอยู่ 25 ปี จะสามารถกักเก็บสารคาร์บอนได้ถึง 43 เมตริกตันต่อไร่ โดยจะถูกเก็บไว้ในต้นยางเพื่อสร้างผลผลิตน้ำยางและเนื้อไม้ผลผลิตยางพาราที่อยู่ในรูปผลิตภัณฑ์ เช่น ยางล้อรถยนต์ยังสามารถเก็บสารคาร์บอนไว้ได้นาน เมื่อนำไปรีไซเคิลเป็นผลิตภัณฑ์ทำรองเท้าหรือยางรถถนน ก็เป็นอีกทางหนึ่งช่วยรักษาสภาพแวดล้อม ทำให้ผิวดินมีอายุการใช้งานได้นานขึ้น รวมไปถึงไม้ยางพาราใช้ทำเฟอร์นิเจอร์ยังช่วยยืดเวลากลับคืนก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์กลับคืนสู่บรรยากาศ ดังนั้น จะเห็นได้ว่าแทบทุกส่วนของต้นยางพาราจนถึงพื้นดิน นอกจากจะช่วยบรรเทาให้โลกใบนี้เย็นลงได้อีกทางหนึ่งแล้ว ยังสามารถใช้อ้างอิงในการต่อรองทางการค้าในเรื่องอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมโลกได้

3.3 สภาพปัญหาและอุปสรรค

จากวิกฤติการเงินโลก ที่ทำให้แนวโน้มการเติบโตทางเศรษฐกิจของประเทศต่างๆ ทั่วโลก ในปี 2552 ชะลอตัวลง ได้ส่งผลให้ประเทศไทยในฐานะเป็นผู้ผลิตและส่งออกยางธรรมชาติเป็นอันดับหนึ่งของโลก แต่ขาดการวางแผนและดำเนินนโยบายในการแก้ไขปัญหายางพาราในเชิงบูรณาการ อย่างครบวงจร มีรายละเอียด ดังนี้

3.3.1 ด้านนโยบายและมาตรการของภาครัฐ

1) การดำเนินนโยบายและมาตรการ มิได้จริงจังในการสนับสนุนความเข้มแข็งให้แก่องค์กรชาวสวนยาง เข้ามามีส่วนร่วมในแก้ไขปัญหา รวมทั้งมีโอกาสในการกำหนดนโยบาย และเป้าหมายของการพัฒนายางพารา ทั้งในระดับชาติ และระดับท้องถิ่น

2) ให้ความสำคัญกับการขายยางแผ่นดิบและวัตถุดิบสดมากกว่าสนับสนุนให้เกษตรกรและองค์กรชาวสวนยางมีบทบาทในการพัฒนาการตลาด และอุตสาหกรรมการผลิตผลิตภัณฑ์ยางพารามากขึ้น

3) ขาดมาตรการรองรับกับสถานการณ์ของราคายางพาราที่ตกต่ำอย่างต่อเนื่องและรวดเร็ว จึงทำให้ไม่สามารถจัดการกับวิกฤติราคายางพาราตกต่ำที่เกิดขึ้นได้ทันเวลา

4) พระราชบัญญัติการยางแห่งประเทศไทย ซึ่งจะส่งผลให้เกิดการปฏิรูปและพัฒนายางพาราของประเทศไทยทั้งระบบ ยังคงอยู่ระหว่างการพิจารณาของกระบวนการนิติบัญญัติ

5) รัฐบาลยังให้ความสนใจด้านการวิจัยและพัฒนาด้านยางพาราแบบครบวงจรน้อยมาก และกระจัดกระจาย

3.3.2 ด้านราคา

1) ราคาอย่างสังเคราะห์ ซึ่งเป็นสินค้าทดแทนยางธรรมชาติ แปรผันตามราคาน้ำมันในทิศทางเดียวกัน ดังนั้น เมื่อราคาน้ำมันลดลง ราคาอย่างสังเคราะห์ก็ลดลง จึงส่งผลให้ราคาอย่างธรรมชาติถูกกลไกทางการตลาดกดราคาให้ลดลงตามไปด้วย

2) ราคาอย่างพาราในปัจจุบันมีความผันผวนและมีแนวโน้มลดลง จึงทำให้ผู้ซื้อสินค้า หรือนักลงทุนเพื่อเก็งกำไร ชะลอการซื้อสินค้า หรือยกเลิกคำสั่งซื้อสินค้าล่วงหน้า

3) ไม่มีหน่วยงานที่ทำหน้าที่ศึกษา วิเคราะห์ ติดตามและประเมินผล โครงสร้างราคาอย่างพารา อย่างชัดเจน จริงจัง และเป็นที่ยอมรับ จึงทำให้โครงสร้างราคาอย่างพารา ในช่วงเดือน กุมภาพันธ์ – เมษายน 2552 ระหว่างราคาวัตถุดิบ ประเภทยางแผ่นดิบ เศษยาง และน้ำยางสด แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ

4) การดำเนินการของตลาดล่วงหน้ายังไม่เป็นที่นิยมของผู้เกี่ยวข้องในประเทศไทย โดยเฉพาะผู้ประกอบการรายใหญ่ ยังคงใช้บริการตลาดล่วงหน้า Tocom ของประเทศญี่ปุ่น

3.3.3 ด้านความสามารถในการแข่งขัน

1) เกษตรกรชาวสวนยางรายย่อย ซึ่งมีประมาณ ร้อยละ 90 ยังคงมีความรู้ที่ไม่ดีเพียงพอในการกรีดยางพารา เมื่อเทียบกับประเทศคู่แข่ง ได้แก่ มาเลเซีย และอินโดนีเซีย ที่มีผู้ประกอบการเป็นเกษตรกรรายใหญ่ จึงมีระบบการทำงานที่มีประสิทธิภาพและมีต้นทุนการผลิตที่ต่ำกว่า

2) ต้นทุนการผลิตสินค้าในอุตสาหกรรมยางพาราของไทยสูงกว่าคู่แข่ง เช่น พลังงานมีราคาค่อนข้างสูง เมื่อเทียบกับประเทศคู่แข่งอย่างมาเลเซีย

3) ระบบการขนส่งสินค้าของไทย ต้องขนส่งสินค้าไปที่ท่าเรือปีนัง ประเทศมาเลเซีย เพราะมีต้นทุนการขนส่งถูกกว่าท่าเรือของประเทศไทย จึงส่งผลให้ต้นทุนในการดำเนินการสูงกว่าประเทศคู่แข่ง ซึ่งมีการสร้างเครือข่าย หรือระบบการขนส่งอย่างมีประสิทธิภาพ

4) ภาคอุตสาหกรรมการผลิตยางพาราของประเทศไทย

4.1) มีการเพิ่มมูลค่า หรือแปรรูปจากผลผลิตยางพารา เพียง ร้อยละ 12 ในขณะที่มีการส่งออกวัตถุดิบ หรือยางพาราดิบสูงถึง ร้อยละ 88

4.2) มุ่งองค์ความรู้ และทักษะทางด้านกระบวนการจัดการ วิศวกรรม วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีค่อนข้างต่ำ เกี่ยวกับ กระบวนการผลิตยาง โดยเฉพาะส่วนของการควบคุมคุณภาพของผลิตภัณฑ์ทำให้เป็นที่ยอมรับของตลาดสากล

4.3) ผู้ประกอบการและผู้ส่งออกขาดการประสานงานกันเอง และการแก้ไขปัญหาให้กับคู่ค้าอย่างมีประสิทธิภาพ ทำให้การทำงานของสมาคมหรือองค์กรที่เกี่ยวข้องกับยางของไทย ทั้งสมาคม

ยางพาราไทย และสมาคมผู้ผลิตและส่งออกน้ำยางข้นไทย ขาดความน่าเชื่อถือและยอมรับจากสมาชิกและประเทศผู้ใช้อย่าง

4.4) ผู้ประกอบการอุตสาหกรรมขนาดเล็ก ขาดเงินลงทุนเพื่อพัฒนา / จัดหา เครื่องมือ เครื่องจักร และอุปกรณ์การผลิตและแปรรูปผลิตภัณฑ์ยางในเชิงพาณิชย์อย่างเต็มรูปแบบ ในระยะเริ่มต้นกิจการ จึงทำให้ต้นทุนการผลิตสูงและเป็นอุปสรรคต่อขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศไทยในตลาดโลก

4.5) ผู้ประกอบการขาดประสบการณ์ ความรู้ และความเข้าใจในด้านการบริหารจัดการ และกลไกการตลาดเพื่อการส่งออกผลิตภัณฑ์ยางพารา

3.3.4 ด้านการวิจัยและพัฒนา

1) ทิศทาง และเป้าหมาย ของการวิจัยและพัฒนายางพาราไทยยังขาดทิศทางที่ชัดเจน เพราะมุ่งตอบสนองเพียงการแก้ปัญหาเฉพาะหน้า หรือปัญหาทางการค้า โดยไม่มีการวางแผนงานการค้นคว้าวิจัยที่ตอบสนองการพัฒนาทุกระดับ ตั้งแต่การผลิต การพัฒนาสถาบันเกษตรกร การตลาด และอุตสาหกรรมต่างๆ

2) ผู้วิจัยเน้นการทำวิจัยเพื่อเสริมสร้างความก้าวหน้าทางอาชีพของตนเองเป็นหลัก โดยไม่มีการสำรวจความต้องการของผู้ประกอบการ หรือศึกษาจากสภาพปัญหาที่เกิดขึ้นจริงมากำหนดเป็นหัวข้อการวิจัย จึงทำให้ไม่สามารถตอบสนองความต้องการของภาคการผลิต หรือภาคการตลาดยางพารา

3) ประสิทธิภาพในการดำเนินงานวิจัย ค่อนข้างต่ำ และไม่สามารถนำไปสู่การใช้ประโยชน์ได้จริง ประกอบกับผู้ประกอบการยังไม่มีเชื่อมั่นในศักยภาพของนักวิจัย

4) มีหน่วยงานที่เป็นเจ้าภาพสนับสนุนการวิจัยจำนวนมาก แต่ในขณะที่ปริมาณเงินทุน และนักวิจัยมีจำนวนน้อย รวมทั้งขาดการบูรณาการงานวิจัยและพัฒนายางพาราที่ดี และสามารถต่อยอดเพื่อสร้างนวัตกรรมใหม่ อันเป็นการสร้างมูลค่าเพิ่มให้แก่สินค้ายางพาราได้

4. ความเห็นและข้อเสนอแนะ

แนวทางการแก้ไขวิกฤติยางพารา ได้อย่างครบวงจร ต้องรักษาระดับราคาขายให้มีเสถียรภาพ และผลักดันให้ประเทศไทยเป็นศูนย์กลางของการผลิตยางพาราของโลก ตลอดจนเสริมสร้างศักยภาพในการสร้างมูลค่าเพิ่มจากผลผลิตยางพารา โดยยึดแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ซึ่งจะเป็นการสร้างความปลอดภัย มีสุข ให้กับเกษตรกรชาวสวนยางไทยได้อย่างยั่งยืน ดังนั้นภาครัฐควรเร่งดำเนินนโยบายและกำหนดมาตรการต่างๆ ทั้งในระยะสั้น ระยะปานกลาง และระยะยาว ดังนี้

4.1 ด้านนโยบาย

4.1.1 ต้องสนับสนุนร่างพระราชบัญญัติการยางแห่งประเทศไทย พ.ศ. .... ที่มีคณะกรรมการยางแห่งประเทศไทยเป็นผู้กำหนดนโยบาย ยุทธศาสตร์ และทิศทางการพัฒนายางพาราของประเทศ โดยมี

ตัวแทนทุกภาคส่วนเข้าร่วมเป็นกรรมการ ให้ผ่านการพิจารณาของกระบวนการนิติบัญญัติโดยด่วน เพื่อประโยชน์ ดังนี้

- 1) ปฏิรูประบบการบริหารจัดการ การดำเนินธุรกิจ และการวิจัยและพัฒนาให้มีประสิทธิภาพ
- 2) รักษาเสถียรภาพระดับราคายางพารา โดยมีการจัดตั้งกองทุนรักษาเสถียรภาพราคายางพาราเป็นการเฉพาะ
- 3) ยกกระดับคุณภาพชีวิตของเกษตรกรชาวสวนยาง ภายใต้การจัดสรรผลประโยชน์ที่เป็นธรรม
- 4) กำหนดมาตรการช่วยเหลือชาวสวนยางขนาดเล็กให้ได้รับความรู้และการบริหารจัดการ เพื่อให้ได้ผลผลิตเพิ่มขึ้น ภายใต้ข้อจำกัดพื้นที่สวนยางที่มีไม่ถึง 10 ไร่

4.1.2 กำหนดให้ยางพาราเป็นวาระแห่งชาติ โดยให้ผู้ปฏิบัติตระหนักถึงความสำคัญของยางพาราในฐานะตัวจักรสำคัญในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจไทย พร้อมทั้งผลักดันให้มีการใช้ผลิตภัณฑ์ยางพาราธรรมชาติในการผลิตวัสดุอุปกรณ์ต่างๆ ของผู้ประกอบการคนไทย โดยเฉพาะในโครงการของภาครัฐ ให้มีแผนการปฏิบัติ และงบประมาณอย่างชัดเจนและต่อเนื่อง ทั้งระยะสั้น ระยะปานกลาง และระยะยาว รวมทั้งแก้ไขกฎระเบียบให้เอื้อประโยชน์ต่อนโยบายโดยเร่งด่วน

4.1.3 ปรับเปลี่ยนองค์ประกอบในการจัดตั้งคณะกรรมการนโยบายยางธรรมชาติ ซึ่งมีอำนาจและหน้าที่ในการกำกับดูแลและประสานงานกับทุกองค์กรที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนายางพาราทั้งระบบ ให้มีองค์ประกอบของคณะกรรมการที่มาจากทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง เพื่อจะได้สอดคล้องกับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 มาตรา 87 ที่บัญญัติให้รัฐต้องดำเนินการตามแนวนโยบายด้านการมีส่วนร่วมของประชาชน มีรายละเอียด ดังนี้

- 1) นายกรัฐมนตรี เป็นประธานคณะกรรมการ
- 2) ผู้แทนจากหน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้องเป็นกรรมการ ดังนี้
  - 2.1) กระทรวงเกษตรและสหกรณ์
  - 2.2) กระทรวงอุตสาหกรรม
  - 2.3) กระทรวงพาณิชย์
  - 2.4) กระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี
  - 2.5) กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
  - 2.6) กรมที่ดิน กระทรวงมหาดไทย
  - 2.7) ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร
- 3) ผู้แทนจากหน่วยงานภาคเอกชนที่เกี่ยวข้องเป็นกรรมการ ดังนี้
  - 3.1) กลุ่มอุตสาหกรรมกลางน้ำ เช่น กลุ่มยางแผ่น กลุ่มยางแท่ง กลุ่มยางน้ำ
  - 3.2) กลุ่มอุตสาหกรรมปลายน้ำ เช่น กลุ่มยางล้อ กลุ่มผลิตภัณฑ์จากกระบวนการขึ้นรูปกลุ่มผลิตภัณฑ์จากกระบวนการอื่นๆ

3.3) กลุ่มอุตสาหกรรมยาง สภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย

3.4) กลุ่มเกษตรกร สภาหอการค้าแห่งประเทศไทย

4) ผู้แทนจากสถาบันเกษตรกรชาวสวนยาง ทุกภูมิภาค เป็นกรรมการ

4.1) ผู้แทนจากสถาบันเกษตรกรชาวสวนยาง ภาคเหนือ

4.2) ผู้แทนจากสถาบันเกษตรกรชาวสวนยาง ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

4.3) ผู้แทนจากสถาบันเกษตรกรชาวสวนยาง ภาคตะวันออก

4.4) ผู้แทนจากสถาบันเกษตรกรชาวสวนยาง ภาคใต้

5) ผู้แทนสถาบันการศึกษาระดับอุดมศึกษา หรือหน่วยงานวิจัยที่มีหน้าที่เกี่ยวข้องกับยางพารา เป็นกรรมการ

4.1.4 ผลักดันให้องค์กรสวนยาง อำเภอนาบอน จังหวัดนครศรีธรรมราช ซึ่งมีความพร้อมและมีการใช้วัสดุใช้สอย อุปกรณ์ต่างๆ ที่ผลิตจากยางพาราอย่างครบวงจร เป็นโครงการนำร่องเมืองยางพาราต้นแบบ ตลอดจนสนับสนุนให้มีการจัดตั้งพิพิธภัณฑ์การยาง และสถาบันการยางขึ้นด้วย

4.1.5 ต้องกำหนดนโยบายเชิงกลยุทธ์ให้มีการแปรรูปยางดิบเป็นผลิตภัณฑ์ยางเพื่อส่งออกและใช้ภายในประเทศให้ได้ ร้อยละ 20 ภายในปี พ.ศ. 2555 (จากปัจจุบันเพียงร้อยละ 12 เป็นผลิตภัณฑ์ที่ได้รับการแปรรูป โดยไทยส่งออกเป็นวัตถุดิบประมาณ ร้อยละ 88) ซึ่งทำให้รายได้เข้าประเทศสูงขึ้น และราคายางจะมีเสถียรภาพมากขึ้น เพราะไม่ต้องพึ่งพิงตลาดต่างประเทศเป็นหลัก ระยะเวลา อาจะกำหนดเป็นแผนแม่บท พัฒนาผลิตภัณฑ์แปรรูปให้ได้ร้อยละ 50 ภายใน 10 ปี โดยรัฐบาลกำหนดเป็นนโยบายให้หน่วยงานของรัฐใช้ผลิตภัณฑ์ยางที่ผลิตในประเทศไทย เช่น ยางรถยนต์ ฝ้ายยาง แผ่นยางปูพื้น รองเท้านักเรียน หุ่นจำลองจากยางพารา

4.1.6 ต้องทำงานร่วมกับสภาความร่วมมือไตรภาคียางพารา 3 ประเทศ (ITRC...International Tripartite Rubber Council) คือ ประเทศไทย มาเลเซีย และอินโดนีเซีย ร่วมกับสาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม เพื่อลดปริมาณการส่งออกยางพาราในภาวะที่ราคาตกต่ำ โดยส่งเสริมให้เกษตรกรเก็บสะสมยางพาราในช่วงราคาตกต่ำ โดยกำหนดให้ราคายางไม่ต่ำกว่ากิโลกรัมละ 1.50 ดอลลาร์สหรัฐอเมริกา ซึ่งทำให้ราคามีเสถียรภาพ (ไม่ขึ้นลงมากไป) นอกจากนั้นควรเชิญชวนให้ประเทศเวียดนามเป็นสมาชิกภาคียางพาราด้วย เพื่อทำให้ผู้ผลิตยางมีอำนาจต่อรองมากขึ้น

4.1.7 จัดตั้งกองทุนรักษาราคายาง เพื่อรักษาเสถียรภาพและพยุงราคาในช่วงราคาที่ตกต่ำ โดยส่งเสริมและสนับสนุนให้องค์กรของเกษตรกรชาวสวนยางที่มีโรงงานแปรรูปเป็นของตนเอง รับผิดชอบเก็บสะสมยางพารา ซึ่งสามารถเก็บรักษาไว้ได้เมื่อราคายางตกต่ำ

4.1.8 สนับสนุนเงินออมให้แก่เกษตรกรชาวสวนยาง โดยผ่านระบบเงินสงเคราะห์ (CESS) ในอัตราก้าวหน้าและรัฐจะต้องสมทบอีกครั้งหนึ่ง (รูปแบบการจัดเก็บคล้ายกับกองทุนประกันสังคม) ทำให้ชาวสวนยางมีเงินใช้จ่ายในช่วงชราภาพหรือเจ็บไข้

4.1.9 สนับสนุนให้เกษตรกรปลูกยางพันธุ์ดีหลายสายพันธุ์ในพื้นที่ที่เหมาะสม และ ปลูกไม้ยืนต้นเสริมในสวนยาง เพื่อช่วยเพิ่มพื้นที่ป่าไม้ของประเทศและเป็นรายได้พิเศษแก่ชาวสวนยางในการขายไม้ หรือพืชผลจากไม้ยืนต้น และสนับสนุนให้เกษตรกรบางส่วนทำสวนผสมผสานปลูกไม้หลายๆ ชนิดแบบป่ายาง แทนที่เป็นสวนยาง

4.1.10 สนับสนุนให้เกิดการรวมตัวของชาวสวนยางขนาดเล็ก เป็นสถาบันเกษตรกรในรูปแบบวิสาหกิจชุมชน กลุ่มเกษตรกร สมาคมชาวสวนยาง หรือสหกรณ์การเกษตรครบวงจรแบบพึ่งตนเอง เพื่อเป็นองค์กรการเรียนรู้ของชาวสวนยางในระดับฐานราก สำหรับช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ในการพัฒนาการผลิต การแปรรูป การตลาด และการบริหารจัดการของสถาบันเกษตรกรให้มีความเข้มแข็ง และมีการเชื่อมโยงเครือข่ายในทุกกระดับ

4.1.11 ส่งเสริมให้เกษตรกรและสถาบันเกษตรกรชาวสวนยางใช้เทคโนโลยีในการผลิต และลดต้นทุนการผลิตยางพารา รวมทั้งเพิ่มมูลค่าให้กับยางพาราอย่างกว้างขวาง เช่น การใช้ปุ๋ยชีวภาพ ลดการใช้ปุ๋ยเคมี การปลูกยางพันธุ์ดี เก็บสะสมยางแผ่นดิบและน้ำยางสดเพื่อสร้างอำนาจการต่อรองกับโรงงานการขายไม้ยาง , การแปรรูป หรือผลิตยางคอมปาวด์

4.1.12 พัฒนาการซื้อขายตลาดยางล่วงหน้าให้มีประสิทธิภาพ และส่งเสริมการนำไม้ยางพารา มาพัฒนาเป็นไม้โครงสร้าง ซึ่งจะช่วยลดการนำเข้าไม้จากต่างประเทศ

4.1.13 ให้หน่วยงานต่างๆ ทั้งจากภาครัฐและเอกชน สนับสนุนให้มีการใช้ผลิตภัณฑ์ยางพาราที่ผลิตขึ้นภายในประเทศ โดยผู้ประกอบการคนไทยอย่างจริงจังให้มากขึ้น อาทิ ยางลบ ขาดังแอร์ ที่นอนยาง ยางกันกระแทก พื้นยางสนามเด็กเล่น และยางกันลื่น เป็นต้น ซึ่งจะต้องกำหนดไว้ในวาระแห่งชาติ ตามข้อ 4.1.2

4.1.14 ผลักดันให้องค์การสวนยาง ซึ่งเป็นรัฐวิสาหกิจได้ขยายขอบเขตการปฏิบัติงานให้ครอบคลุมตามที่กฎหมายกำหนดไว้ รวมทั้งปฏิบัติหน้าที่เป็นผู้มีบทบาทสำคัญในการกำหนดราคารับซื้อยางพาราจากเกษตรกร

4.2 ด้านมาตรการ

4.2.1 มาตรการ ระยะสั้น (ประมาณ 3 เดือน - 1 ปี)

เป้าหมาย รักษาระดับราคาและแก้ปัญหาคนตกงาน

1) ลดอุปทาน หรือปริมาณการเสนอขายยางพารา โดยประกันราคาผ่านกองทุนรักษาราคายาง เพื่อเก็บสะสมยางพาราในช่วงราคาตกต่ำ

2) ให้มีการแปรรูปยางดิบเป็นผลิตภัณฑ์ยาง เพื่อสร้างมูลค่าเพิ่ม โดยกำหนดเป็นแผนกลยุทธ์สนับสนุนการแปรรูปผลิตภัณฑ์ยางอย่างเร่งด่วน เป็นการสร้างอุปสงค์เฉพาะหน้าช่วยทำให้ราคายางดีขึ้น โดยรัฐบาลอาจจะกำหนดนโยบายยางให้สอดคล้องกับนโยบายการศึกษา เช่น หากรัฐบาล

มีนโยบายจะแจกธงให้แก่นักเรียน 20 ล้านคู่ รัฐบาลต้องวางเงื่อนไขว่าจะใช้อย่างธรรมชาติในการผลิตธงเท่าจำนวนเท่าไร โดยอาจจะให้สถาบันเกษตรกรแปรรูปยางและขึ้นรูปธงให้เป็นต้น ซึ่งในช่วงแรกหากราคายางธรรมชาติราคาแพงกว่ายางสังเคราะห์ รัฐบาลต้องยอมให้ต้นทุนธงที่ผลิตมีราคาสูงกว่าราคาห้องตลาดที่ใช้อย่างสังเคราะห์ แล้วค่อยเพิ่มศักยภาพของผู้ผลิตในปีถัดไป

3) ส่งเสริมและสนับสนุนให้องค์กรชาวบ้าน หรือสถาบันเกษตรกรแปรรูปผลิตภัณฑ์จากยางในรูปแบบต่างๆ เพื่อให้ชุมชนเข้มแข็ง ครอบคลุมรอบอุ้น และสามารถรองรับปัญหาการตกงานจากภาคอุตสาหกรรม

4) สนับสนุนให้เกษตรกรชาวสวนยางพัฒนาความรู้ และรู้จักใช้เทคโนโลยีอย่างง่าย ๆ เพื่อสร้างนวัตกรรมที่สามารถสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับยางพารา เช่น

4.1) การใช้ ฮอริโมน เพื่อเพิ่มผลผลิตยาง

4.2) การใช้ยางพันธุ์ดีที่ทางราชการแนะนำ และใช้ต้นพันธุ์ยางที่มีคุณภาพดีจากแหล่งที่เชื่อถือได้

4.3) การใช้ปุ๋ยเคมีตามค่าวิเคราะห์ดิน และใช้ปุ๋ยอินทรีย์ร่วมกับปุ๋ยเคมี

4.4) การฝึกอบรมให้สามารถกรีดยางได้อย่างถูกวิธี โดยใช้งบประมาณฝึกอบรมและพัฒนาอาชีพของกระทรวงแรงงาน

5) ต้องเร่งให้สถาบันวิจัยยางพาราทำการศึกษาวิจัยเพื่อเพิ่มมูลค่ายางพาราเป็นสำคัญ พร้อมทั้งสนับสนุนงบประมาณด้านการวิจัยและพัฒนาผลิตภัณฑ์ให้เพียงพอ เพื่อกระตุ้นให้เกิดการสร้างนวัตกรรมใหม่ๆ และต่อยอดความรู้ในการวิจัยและพัฒนาเพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับยางพารามากขึ้น

6) ส่งเสริมและสนับสนุนการแปรรูปผลิตภัณฑ์ยางขั้นต้น โดยใช้เทคโนโลยีขั้นพื้นฐานที่ชาวบ้านสามารถทำได้ ผลิตสินค้าเพื่อจำหน่ายแก่ชาวบ้านในชุมชน แต่ทั้งนี้ ผลิตภัณฑ์ต้องเป็นที่ต้องการของตลาด และมีอัตราการสิ้นเปลืองสูง แต่ใช้ต้นทุนในการผลิตต่ำ

7) ฝึกอบรมคนว่างงานจากภาคอุตสาหกรรมที่ประสงค์จะทำอาชีพกรีดยาง เนื่องจากอาชีพกรีดยาง มีรายได้ดีพอสมควร (ประมาณ 500 บาท/วัน) โดยจัดสรรงบประมาณผ่านกระทรวงแรงงาน เพื่อให้สำนักงานกองทุนสงเคราะห์การทำสวนยาง องค์การสวนยาง และกรมส่งเสริมการเกษตร จัดทำโครงการฝึกอบรมอาชีพกรีดยางอย่างน้อย 1 เดือนต่อรุ่น อย่างเพียงพอในแต่ละปี และอบรมแรงงานกรีดยางที่ไร้ฝีมือขึ้นทดแทนแรงงานต่างชาติ พร้อมทั้งออกใบรับรองให้ เพื่อให้เจ้าของสวนยางรับคนที่ผ่านการฝึกอบรมแล้วเข้าทำงานในสวนยาง

8) จัดระบบของแรงงานต่างด้าวที่มาทำงานในสวนยางให้มีประสิทธิภาพ โดยมีภาระขั้นต่ำ เบี้ยนให้ถูกต้อง เพื่อลดปัญหาต่างๆ ของสังคม เช่น ปัญหาอาชญากรรม เป็นต้น

9) ส่งเสริมและสนับสนุนให้คนไทยประกอบอาชีพกรีดยางแทนคนงานต่างด้าว โดยเฉพาะช่วงที่เศรษฐกิจตกต่ำ

10) ให้มีคณะกรรมการ เพื่อทำหน้าที่ติดตาม ประเมินผล และดูแลลูกค้ารายสำคัญ เช่น ลูกค้าจากประเทศจีน ญี่ปุ่น เกาหลี ไต้หวัน ยุโรป สหรัฐอเมริกา โดยนำเงินสงเคราะห์ (CESS) มาบริหารจัดการ

11) สนับสนุนผู้ประกอบการไม้ยาง ซึ่งประกอบการค้าไม้ที่ปลูกขึ้นมาโดยไม่ทำลายป่าธรรมชาติ โดยให้ได้รับสิทธิพิเศษในการกู้เงินดอกเบี้ยต่ำ จากธนาคารพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมแห่งประเทศไทย เพื่อลดภาระการขาดสภาพคล่องทางการเงินของผู้ประกอบการ

12) สนับสนุนเงิน หรือปัจจัยอื่นจากเงินสงเคราะห์ (CESS) ให้เกษตรกรชาวสวนยางที่มีสวนยางไม่ถึง 15 ไร่ นำไปบำรุงสวนยาง หรือใช้เทคโนโลยีอื่นใดที่ทำให้ผลผลิตจากสวนยางเพิ่มขึ้นให้ได้เท่ากับมีสวนยางเทียบเท่า 30 ไร่ ซึ่งเป็นการยกระดับภาวะเศรษฐกิจในครัวเรือนให้เท่ากับขั้นต่ำของการดำรงชีพ

4.2.2 มาตรการ ระยะกลาง (ประมาณ 1 - 3 ปี)

เป้าหมาย พัฒนayangพันธุ์ดี สร้างแรงงานกรีดยางที่มีฝีมือ สนับสนุนใช้ปุ๋ยอินทรีย์ ส่งเสริมผลิตภัณฑ์ยางพารา และพัฒนาการแปรรูปไม้ยาง ให้เกิดผลในทางปฏิบัติได้จริง

1) สนับสนุนการวิจัย และพัฒนayangพันธุ์ดี โดยคำนึงถึงภูมิประเทศที่แตกต่างกัน ให้แก่เกษตรกร ที่สามารถผลิตน้ำยางได้มาก และมีลำต้นใหญ่เมื่อขายไม้ยางก็จะได้ราคาสูง

2) สร้างแรงงานกรีดยางที่มีฝีมืออย่างจริงจัง ป้อนตลาดแรงงานกรีดยางที่ขาดแคลนอยู่ในปัจจุบัน เพื่อป้องกันปัญหาหน้ากรีดยางเสียหายมากและหมดเร็วกว่าปกติ ลดปัญหากรีดยางต้นเล็กเป็นการเพิ่มผลผลิตและยืดอายุการให้ผลผลิตของต้นยางให้ยาวนานขึ้น

3) ให้เกษตรกรใช้ปุ๋ยอินทรีย์ทดแทนการใช้ปุ๋ยเคมี เพราะจะช่วยลดต้นทุนในการผลิต และรักษาสภาพดินให้อุดมสมบูรณ์ได้อย่างยั่งยืน

4) สนับสนุนการปลูกปายาง ตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง โดยมีการปลูกต้นยางผสมผสานกับพืชผัก ไม้ผลหลายๆ ชนิด และเลี้ยงสัตว์ ซึ่งจะเป็นการใช้พื้นที่ให้เกิดประโยชน์ได้อย่างเต็มที่

5) สนับสนุนให้มีการใช้ผลิตภัณฑ์ไม้ยางแปรรูปให้มากขึ้น เพราะจะทำให้เกษตรกรขายไม้ยางได้ราคาดี เช่น

5.1) การนำไม้ยางมาใช้เป็นไม้โครงสร้างในการสร้างบ้านเรือน ซึ่งจะช่วยลดการนำเข้าไม้จากต่างประเทศ

5.2) การทำเฟอร์นิเจอร์ไม้ยาง โดยเฉพาะโต๊ะ และเก้าอี้ ของสถาบันการศึกษา ซึ่งสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ

6) พัฒนาและส่งเสริมความยั่งยืนในการจัดทำผลิตภัณฑ์จากยางพารา โดยการสร้างมาตรฐานของโรงงานให้มีความปลอดภัย มีสภาพแวดล้อมที่ดี พร้อมทั้งวางระบบการบริหารจัดการด้านการตลาดให้สามารถรองรับผลิตภัณฑ์แปรรูปจากยางพารา

7) พัฒนามาตรฐานผลิตภัณฑ์ยางพารา ให้เป็นที่ยอมรับของผู้บริโภค ทั้งในประเทศ และต่างประเทศ

8) สนับสนุนให้สถาบันเกษตรกรชาวสวนยางขยายไม้ยางของสมาชิกในรูปของไม้ท่อนที่ผ่านขบวนการใช้สารเคลือบถนอมเนื้อไม้ เพื่อให้สามารถเก็บรักษาไม้ยางไว้ได้ในขณะที่ไม้ยางราคาตกต่ำ อันเนื่องจากวิกฤติเศรษฐกิจโลก หรือในช่วงที่ไม้ยางมีปริมาณล้นตลาด

9) สนับสนุนโรงงานต้นแบบเพื่อเรียนรู้ ซึ่งมีอยู่จำนวน 4 โรง ได้แก่ สุราษฎร์ธานี ปัตตานี ระยอง ขอนแก่น และยังมีโรงงานอัดยางก้อนที่มี 146 โรง และโรงรมควันที่มีอยู่ 675 โรง ให้สถาบันเกษตรกรดำเนินการร่วมบริหารจัดการอย่างครบวงจรและสามารถพึ่งตนเองได้

4.2.3 มาตรการ ระยะยาว (ประมาณ 5 ปี)

เป้าหมาย สนับสนุนการจัดตั้งการประกันสังคมชาวสวนยางเป็นการเฉพาะ และสนับสนุนการจัดตั้งสถาบันเกษตรกรให้เข้มแข็งและให้ใช้เงินสงเคราะห์ (CESS)

1) สนับสนุนการประกันสังคมให้แก่เกษตรกรชาวสวนยางเป็นการเฉพาะ ซึ่งจะช่วยให้เกษตรกรได้ประมาณหนึ่งล้านครัวเรือน (ประชากรประมาณ 6 ล้านคน) และสามารถแบ่งเบาภาระของรัฐในการดูแลคนเหล่านี้ในยามชรา หรือกรณีเจ็บป่วย โดยใช้มาตรการสนับสนุนเงินออมให้แก่เกษตรกรชาวสวนยางที่มีภูมิลำเนา และถิ่นฐานในพื้นที่ตามทะเบียนบ้าน เช่นเดียวกับบุคคลที่ได้รับการดูแลจากประกันสังคม โดยเก็บเงินสงเคราะห์ (CESS) ในอัตราก้าวหน้า ตามปริมาณที่ขายยาง เข้ากองทุนรักษาเสถียรภาพราคา และกองทุนการออม

2) วิถีชีวิตของเกษตรกรชาวสวนยาง ต้องสามารถปรับตัวให้เข้ากับยุคโลกาภิวัตน์ ได้อย่างเหมาะสม โดยใช้กรณีของชุมชนต้นแบบมาเป็นตัวอย่างในการศึกษา เรียนรู้ และพัฒนาให้เป็นรูปแบบที่เหมาะสมกับชุมชนของตนเอง

3) ให้มีการจัดตั้งมหาวิทยาลัยการยาง (Rubber University) เพื่อเป็นสถาบันการศึกษา ที่มีหลักสูตรด้านการวิจัยและพัฒนา ทั้งพันธุ์ยาง การบำรุงรักษาสวนยาง และการแปรรูปผลิตภัณฑ์ (ไม้ยาง และน้ำยาง) รวมทั้งการบริหารจัดการ และการตลาด

4) สร้างบุคลากรด้านการแปรรูปยาง หรือเทคโนโลยีการผลิตผลิตภัณฑ์ยาง ทั้งในระดับปริญญาตรี ปริญญาโท และปริญญาเอก เพื่อป้อนโรงงานอุตสาหกรรมผลิตผลิตภัณฑ์ยางให้เพียงพอับความต้องการ

5) สนับสนุนการรวมตัวของชาวสวนยางทุกระดับเพื่อให้ตระหนักถึงปัญหาของตนเอง และมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหา โดยเน้นการจัดตั้งสถาบันเกษตรกรชาวสวนยางตั้งแต่ระดับหมู่บ้านจนถึงระดับชาติ

6) ต้องเร่งเผยแพร่ ถ่ายทอดแนวทางการดำเนินการและเทคโนโลยีของชุมชนหรือสหกรณ์ต้นแบบในการจัดทำโรงงานเพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับผลิตภัณฑ์ยางพารา โดยยึดแนวทางปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง คือ การทำการเกษตรควบคู่กับการทำอุตสาหกรรมระดับครัวเรือน

7) สนับสนุนภาคเอกชนเสริมความรู้และเทคโนโลยีกับอุตสาหกรรมปัจจัยการผลิตที่จำเป็นต่อการบำรุงสวนยางให้มีคุณภาพ และเพิ่มผลผลิตให้กับเกษตรกรและสถาบันเกษตรกรเคียงคู่ไปกับหน่วยงานภาครัฐ เช่น ภาคเอกชนตั้งมหาวิทยาลัย เพื่อขยายสถานศึกษาให้ทั่วถึง เป็นต้น พร้อมกันนี้ ให้ภาคเอกชนสร้างหลักประกันในการรับมือผลผลิตในราคาที่เป็นธรรมให้กับเกษตรกรและสถาบันเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการของภาคเอกชน

8) ผลักดันให้เกิดการใช้ประโยชน์จากการสร้างสวนยาง ในรูปของการช่วยลดชั้นคาร์บอนไดออกไซด์ในการลดภาวะโลกร้อนอย่างกว้างขวางและจริงจัง เพื่อช่วยให้เกษตรกรชาวสวนยางและทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องมีรายได้เพิ่มขึ้นจากการจำหน่ายคาร์บอนเครดิต

9) จัดทำยุทธศาสตร์พัฒนายางพาราไทยให้สำเร็จเป็นรูปธรรม เพื่อใช้เป็นแผนแม่บทในการกำหนดทิศทางการพัฒนายางพาราของประเทศว่าในอนาคต อุตสาหกรรมยางพาราทั้งระบบของไทย ตั้งแต่ต้นน้ำ กลางน้ำ และปลายน้ำจะเป็นอย่างไร รวมทั้งการผลักดันให้เกิดการปฏิบัติตามยุทธศาสตร์ตลอดจนประเมินผลการปฏิบัติตามยุทธศาสตร์ด้วยว่า เป็นไปตามเป้าประสงค์ของยุทธศาสตร์พัฒนายางพาราไทยมากน้อยเพียงใด

*****